

ANKE & LIZE

Foto: © Shutterstock

'Natuurlijk zijn we blij dat we op de wereld zijn, maar elk vezeltje in ons lichaam verlangt te weten waar de andere helft van onze genen vandaan komt.' Een anonieme spermadonor, verder dan dat geraken zussen Anke (21) en Lize (18) niet als ze hun stamboom tekenen. Bovendien hebben ze bijna twintig jaar geloofd dat de puzzel wél compleet was. We spoelen terug naar de dag waarop dat ene puzzelstukje uit hun leven verdween.

Anke: Ik kwam het drie jaar geleden toevallig te weten. Onze ouders waren al een hele tijd uiteen en toen ik op bezoek was bij m'n vader heeft hij zich stomweg versproken.

Lize: Ik hoorde het een jaar later, van mama. Na een hoogoplopende ruzie heeft ze 't me uiteindelijk verteld. De situatie: ik reageerde nogal jaloers op alle aandacht die mijn stiefbroertje kreeg. Mama was radeloos en riep: *'Natuurlijk zie ik jou graag! Besef jij wel hoeveel moeite ik gedaan heb om jou te kunnen krijgen?'* Daarna heeft ze mij het hele verhaal verteld.

Wat gaat er op zo'n moment door je heen?

Lize: Niets! Het was voor mij zo'n grote emotionele schok dat ik gewoon niet wist wat ik voelde. Eerst was ik vooral vreselijk in de war, want de personen rond mij bleken ineens niet meer wie ik dacht dat ze waren. De volledige impact had ik pas veel later door.

Anke: Ik hoorde het woord 'donorkind' vallen, maar wist totaal niet wat dat was. Laat staan dat ik doorhad wat het concreet betekende. Omdat ik er zoveel mogelijk over wilde weten, ben ik daarna als een gek beginnen te lezen, googelen en opzoeken. Pas dan begon ik het écht te begrijpen.

Vielen jullie totaal uit de lucht?

Lize: Weet je wat gek is? Ik dacht nooit: *'Nee, dat kan niet!'* Misschien voelde ik het dus onbewust al aan?

Anke: Voor mij verklaarde het meteen een aantal zaken. Vriendinnen merkten bijvoorbeeld op dat ik veel weg had van mijn mama, maar over mijn vader, zus of broer werd zoiets nooit gezegd. Op mijn twaalfde heb ik zelfs een tijdje gedacht dat ik

geadopteerd was. Oké, waarschijnlijk denken wel meer tieners dat, maar als ik daar nu op terugkijk, vind ik het toch een straffe gedachte.

Mamakindjes

Hoe voelde het nadat de eerste schok was weggeëbd?

Anke: Ik heb het nog lang moeilijk gehad en ben in een zware identiteitscrisis beland. Probeer het je voor te stellen: achttien jaar lang bouw je een beeld op over jezelf en over je leven, en op één seconde spat dat allemaal uit elkaar. Al die jaren denk je dat je netjes uit twee puzzelstukjes bent opgebouwd, maar plots kun je dat ene puzzelstukje niet meer invullen. Ik wist van de ene dag op de andere niet meer wie ik was en kreeg die gedachte niet uit mijn hoofd. Het overheerste alles. Ik kon zelfs niet meer gewoon in de spiegel kijken: *'Van wie heb ik die neus? Misschien van mijn donor. En mijn ogen?'* Of als ik voor de zoveelste keer aan een nieuwe hobby begon: *'Wat zou hij doen?'*

Lize: Heel herkenbaar! Omdat ik als enige van de familie heel goed kan zingen, heb ik zelfs eventjes gedacht dat ik misschien de dochter van een beroemde popster was. Klinkt belachelijk, hè?

Anke: Onwetendheid doet je nu eenmaal fantaseren ...

Lize: Waar ik het vooral moeilijk mee had: beseffen dat mijn broer en zus eigenlijk mijn halfbroer en -zus zijn. We hebben alle drie namelijk een andere donor.

Anke: Dat had ik minder. Oké, onze bloedband is daardoor natuurlijk anders, maar we zijn samen opgegroeid dus aan die band verandert uiteindelijk niks.

En de band met jullie ouders, is die veranderd?

Lize: Anke en ik waren enorme mama-kindjes en dat zijn we nog altijd. Mama is gewoon ontzettend belangrijk in ons leven. Al voelt ze zich nu wel een tikkeltje machteloos...

Anke: Je merkt dat ze 't er moeilijk mee heeft dat Lize en ik per se op zoek willen naar onze donor.

Hoewel ik mama al vaak op het hart heb gedrukt dat het puur uit nieuwsgierigheid is, begrijp ik dat ze 't lastig vindt en een tikkeltje persoonlijk neemt: *'Ben ik misschien niet goed genoeg?'*

Lize: Papa zien we niet meer zo vaak, maar dat heeft in de eerste plaats met hun vechtscheiding te maken. Onze band was daardoor sowieso al verwaterd.

Anke: Van andere donorkinderen horen we meestal dat het de relatie met hun papa niet heeft beïnvloed. Logisch ook, het is niet zo dat die persoon ineens je vader niet meer is. Nee, hij heeft je al die tijd opgevoed en ziet je doodgraag.

Wat is zijn passie?'

Op de trein zat ik iedereen aan te staren: *'Lijkt hij niet een beetje op mij? Zou hij misschien ...'* Zo maalde dat voortdurend in mijn hoofd. De onwetendheid maakte me gek.

Nemen jullie je ouders iets kwalijk?

Anke: Nee, en dat wil ik heel hard benadrukken: absoluut niet! Mama en papa wilden ongelooflijk graag kinderen, maar het lukte niet. Tot een dokter hen vertelde dat het wél kon: *'De spermadonor blijft anoniem en na de behandeling stappen jullie hier gewoon buiten alsof er niets gebeurd is.'* Ik vind het niet meer dan normaal dat ze daarop zijn ingegaan. Ik begrijp ook dat ze het liever geheim wilden houden voor ons, want de fertili-teitsarts raadde hen toen expliciet aan om niets te vertellen. Nu wordt door diezelfde artsen gelukkig gepleit voor openheid en eerlijkheid.

Oerkreet

Konden jullie ergens terecht met al die verwarrende gevoelens?

Lize: Ik wist het als laatste, dus ik had Anke als klankbord. Maar in het begin lag het onderwerp zo gevoelig dat ik er niet over kon praten. Het was alsof ik er de woorden niet voor had. Nu lukt dat al vlotter, maar het is niet zo dat mijn zus en ik daar constant over bezig zijn. Af en toe komt het eens er sprake.

Anke: Omdat ik het als eerste wist, lag dat voor mij natuurlijk moeilijker. Via een organisatie in Nederland ben ik uiteindelijk in contact gekomen met een ander Vlaams meisje dat ook op zoek was

wij niet het recht hebben om ooit onze afkomst te kennen. Terwijl je roots zo bijzonder belangrijk zijn. Het is een soort van oerkreet: *'Waar kom ik vandaan?'* Hoeveel adoptiekinderen trekken er niet naar hun geboorteland, op zoek naar hun ouders? Daar worden dan ontroerende televisieprogramma's over gemaakt. Maar als wij ons vragen stellen over onze biologische vader is dat ineens een groot probleem. Dan krijgen we te horen dat we gewoon blij moeten zijn dat we leven. Natuurlijk ben ik gelukkig dat ik op deze wereld ben, maar ik wil, net zoals iedereen, graag mijn stamboom kennen.

Toch is niet iedereen te vinden voor jullie voorstel?

Lize: De schrik zit erin dat er dan onvoldoende donoren zijn en dat de wachttijd voor wensouders nog langer wordt.

Anke: Onterecht! Studies in Nederland en Engeland hebben al uitgewezen dat het donoraantal niet daalt als de anonimiteit wegvalt. Wat wél verandert: het profiel van die mannen. Mannen zullen dan inderdaad twee keer nadenken voor ze sperma donoren. Maar is dat slecht? Vroeger werd het voorgesteld als een leuke manier om wat extra zakgeld te verdienen. Het werd zelfs vergeleken met bloed doneren. Gevolg: er lopen een pak donoren rond die er toen misschien onvoldoende bij

hebben stilgestaan, maar nu benieuwd zijn naar hun nageslacht. Ook zij kunnen vandaag nergens aankloppen.

Lize: Andere tegenstanders vrezen dan weer dat we geld zouden eisen van onze donor.

Anke: Daar is het ons totaal niet om te doen. Wel om: onze stamboom invullen en onze afkomst kennen. Ik verwacht echt niet dat die man elke week een koffie met mij drinkt.

Lize: Als het een toffe vent is met wie het klikt én hij ziet dat zelf ook zitten, dan zou ik toch af en toe met hem willen babbelen, hoor. Maar ik zou hem nooit als een

vaderfiguur zien. Hij heeft nu eenmaal niets te maken gehad met mijn opvoeding.

Landloper

Maar als het kon, zouden jullie je biologische vader dus graag ontmoeten?

Lize: Zeker! Ik wil erg graag weten hoe hij eruit ziet en wat hij doet.

Anke: Een antwoord op al mijn vragen, dat verwacht ik. Natuurlijk zou het tof zijn als het klikt met die persoon, maar voor mij maakt dat op zich niet zoveel uit. Voor hetzelfde geld is mijn biologische vader een landloper of zit hij in de gevangenis. Of misschien ziet hij 't niet zitten om contact op te nemen. Is dat dan een teleurstelling? Niet echt, dan wéét ik ten minste hoe het zit en kan ik verder met mijn leven.

Lize: Net zoals ik graag wil weten of er nog halfbroers of halfzussen van mij rondlopen. Ook dat kunnen we nu niet uitdokteren.

Anke: Onlangs werd mij gevraagd of er medische aandoeningen in de familie zitten. Daar kan ik dus niet op antwoorden. Ik kan alleen maar hopen van niet. Want wat als ik op een dag zelf aan kinderen begin? Ik weet nu al dat al mijn vragen en twijfels op dat moment weer naar boven zullen komen.

Hebben jullie nog een boodschap voor onze lezers?

Lize: Praten helpt! Als je zoiets overwel-digends en ingrijpends meemaakt als wij, krop al die gevoelens dan niet op, maar zoek iemand bij wie je terecht kunt.

Anke: Toen ik me zo verloren voelde en niemand had om mee te praten, was ik echt bang dat het allesoverheersende gevoel nooit voorbij zou gaan. Intussen heb ik geleerd dat je zoiets uiteindelijk wel een plaatsje geeft. Zo stel ik andere donorkinderen vaak gerust: *'Nu is het vreselijk lastig, maar je gaat je niet altijd zo in de war voelen.'*

Lize: Dat klopt! Op sommige momenten is het heel hard aanwezig, maar er zijn ook dagen dat je er niet aan denkt. Dat moet iedereen in z'n oren knopen.

Anke: En onthoud ook: je bent niet alleen!

naar lotgenoten. Hoe meer we met elkaar aan 't mailen waren en hoe meer we erover te weten kwamen, hoe strijdustiger we allebei werden: *'Het is een schande dat donorkinderen nergens terecht kunnen in België!'* Dus richtten we samen de vzw Donorkind op.

Naast lotgenoten samenbrengen, nemen jullie ook een standpunt in tegen anoniem donorschap.

Anke: Klopt! We vinden het uiteraard belangrijk dat ouders hun kinderwens kunnen vervullen, maar we vinden het ontzettend onrechtvaardig dat dat met een anonieme spermadonor kan. Want op die manier zegt het systeem eigenlijk dat

Ben je op zoek naar meer info of heb je nood aan een luisterend oor? De **vzw Donorkind** en de **vzw Donorfamilies** zijn er voor donorkinderen, wensouders, donoren en iedereen rond hen. Neem een kijkje op www.donorkind.be of www.donorfamilies.be